

Bylaag B: Graad 9-klasopdrag

Graad 9

Tema: Die kospotte klets

Naam: _____

Skool: _____

Afdeling 1 [18 x 1 = 18]

Teenspoed en fiemies aan die etenstafel

My ma en 'n kookboek sit glad nie rondom dieselfde pak meel nie. Dis nie dat sy nie kan kosmaak nie, sy maak kos op 'n anderster manier. Daar het al menige male verskillende chemiese eksperimente in ons kombuis plaasgevind. Eenkeer het sy beskuit gebak wat nie eers ons Isuzu-bakkie se staalversterkte bande kon verkrummel nie.

Voltooi die res van die verhaal deur SLEGS voegwoorde (byvoorbeeld *en, maar en want*), bywoorde van tyd en plek (byvoorbeeld *toe, dan, daar, daarvandaan* ensovoorts), voornaamwoorde (byvoorbeeld *ek, jy, joune, daarop, daardie, sulke* ensovoorts), lidwoorde (*'n, die*) en vergelykende woorde (byvoorbeeld *sterker, vinniger, ensovoorts*) te gebruik. Gebruik net EEN woord om die oop spasies te vul.

Gedurende my sestien lewensjare het ek gewoon geraak aan sulke “geregte” – om die waarheid te sê, ek verkies (1.1) _____ bo die geregte van vreemde tafels. Die ding (1.2) _____ ek die bangste in dié wêreld is, is om by “vreemde” mense uit vreemde kospotte te gaan eet. Wie weet wat alles in (1.3) _____ kospotte van kennis se skuil?

Ek onthou één aand spesifiek: Ons het almal aan tafel gesit. Die ergste woorde wat die tannie moontlik kon sê, was: “(1.4) _____ sal sommer vir jou inskep.” Ek wonder of Jurie Els weet hoe 'n mens nee dankie sê onder (1.5) _____ omstandighede? Ek kon saamleef met die aartappel- en mengelslaai, (1.6) _____ toe 'n skaaptjoppie my bord tref, het ek geweet: Dit gaan nie werk nie.

Die oomblik toe die geselskap begin opvlam, het ek die tjoppie diplomatie in die servet op my skoot toegedraai en dit versigtig in my broeksak gesteek. (1.7) _____ was ek sommer dadelik omgekrap, wou ek nie die tannie seermaak nie. Ja, dit is die soort trauma wat ek deurmaak wanneer ek by “vreemdelinge” gaan eet. Die onskuldige vleisie het in ons hond se bak beland. Bon appétit! Dis nie dat ek vol fiemies is nie – ek hou net niks van skaapvleis nie, (1.8) _____ die reuk my naer maak.

Van tuisgemaakte produkte hou ek net so min. Dit veroorsaak (1.9) _____ gevoel van naarheid by my as skaaptjoppies. 'n Tannie wat tuisgemaakte wors maak, het eendag vir my 'n stukkie van haar tuisgemaakte wors, waarvoor (1.10) _____ baie bekend is, gegee om te proe. (1.11) _____. Ek 'n happie van hierdie kamstige “bekende” wors gevat het, het ek tot die gevolgtrekking gekom (1.12) _____ hierdie “worsfabriek” nooit onder die oë van 'n gesondheidsinspekteur gekom het nie en dat ek nóóit 'n happie daarvan moes vat nie. Ek het die res van die worsie in my sakdoek toegedraai (1.13) _____ dit versigtig in my broeksak gedruk. Natuurlik het ek nooit weer (1.14) _____ gaan vleis koop nie!

'n Ander interessante ding is dat mense altyd so gasvry is wanneer (1.15) _____ saamgeëet word. Daar word uitgedeel (1.16) _____ hulle weke laas geëet het én daar moet altyd nog 'n ekstra skeppie aan die einde van die maaltyd wees. Hoe meer jy verduidelik dat jy versadig is, hoe dieper druk die tannie jou in 'n hoek met vreemde, gestolde komkommerslaai. En ek weet nie of jy al ooit opgelet het nie, maar die eerste woorde wat opklink ná die tafelgebed en die eerste happie, is: “Dankie, Helena of Kosi of Anna. Die kos is héerlik. Herinner my daaraan om jou resep te kry, want

dit is (1.17) _____ as my resepep.”

As ek dink hoeveel resepte my ma kamstig al uit so 'n situasie moes kry, was die bekende reseptebron, *Kook en Geniet*, veel dikker, of was daar al selfs 'n nuwe een op die rak. Ek is regtig nie vol fiemies nie. Ek is eintlik 'n baie maklike mens wat met baie soorte mense goed klaarkom en geen fiemies het as dit by klere kom nie, (1.18) _____ dit net nie krapperig is nie. Dis nou maar net só dat ek my ma se 3 cm-hoë plaatkoekies bo tuisgemaakte wors en skaaptjoppies verkies.

Aangepas uit: JIP, 5 September 2011

Afdeling 2 [3 x 2 = 6]

2.1 Lees die onderstaande aanhaling, en beantwoord die vrae wat daarop volg.

“Nou gaan een of ander vrou weer skryf: ‘Hoekom gebruik hy 'n vurk wanneer hy 'n lepel moet gebruik?’ Want ek wil.”

2.1.1 Wat wil Nataniël eerder gebruik?

2.1.2 Hoe weet ons “wat” hy wil gebruik?

2.2 Maak die volgende sin korter deur die onnodige woord(e) weg te laat, *sonder om enige nuwe woorde by die sin te voeg.*

2.2.1 Nataniël is nie net die aanbieder van Nataniël Tafel nie, maar Nataniël is ook 'n sanger en skrywer.

Afdeling 3 [4 x 1 = 4]

Vervang die onderstreepte woord(e) met 'n ander woord. Gebruik slegs EEN woord per spasie. Jy mag die onderstreepte woorde nie weer gebruik nie.

Voorbeeld: Persoon A: “Ek wil asseblief 'n stukkie appeltert met room hê.”

Persoon B: “Ek wil asseblief 'n stukkie appeltert met room hê.”

Persoon B: “Ek wil asseblief **dieselfde** hê.”

3.1 Die seun se ma maak 3 cm-hoë pannekoeke. Die eerste pannekoek kon hy nog eet, maar die tweede pannekoek het hom gewen.

Die seun se ma maak 3 cm hoë pannekoeke. Die eerste pannekoek kon hy nog eet, maar die tweede _____ het hom gewen.

3.2 Die seun het by die ete die tjoppie in die servet op sy skoot toegedraai en dit in sy broeksak gesteek. Die meeste mense sal nie sommer tjoppies in servette toedraai en in hulle broeksakke steek nie.

Die seun het by die ete die tjoppie in die servet op sy skoot toegedraai en dit in sy broeksak gesteek. Die meeste mense sal _____ nie sommer _____ nie.

3.3 Herinner my daaraan om jou resepte te kry, want jou resepte is baie beter as my resepte.

Herinner my daaraan om jou resepte te kry, want jou resepte is baie beter as _____.

3.4 Ek dink skaaptjoppies smaak lekkerder as varktjoppies. Dink jy nie ook skaaptjoppies smaak lekkerder as varktjoppies nie?

Ek dink skaaptjoppies smaak lekkerder as varktjoppies. Dink jy nie ook _____ nie?

Afdeling 4 [2 x 2 = 4]

Jy word voorsien van 'n sin en aan die einde van dié sin word 'n sinoniem/antoniem en 'n werkwoord gegee. Maak dan 'n nuwe sin wat hierdie werkwoord en sinoniem/antoniem bevat en verbind dit aan die eerste sin met 'n voegwoord. Hierdie twee sinne moet met mekaar verband hou.

Byvoorbeeld: Hoe meer jy verduidelik dat jy versadig is, hoe dieper druk die tannie jou in 'n hoek met 'n vreemde, gestolde komkommerslaai. (werkwoord = eet; antoniem = honger)

Antwoord:

Hoe meer jy verduidelik dat jy versadig is, hoe dieper druk die tannie jou in 'n hoek met 'n vreemde, gestolde komkommerslaai **en** jy **eet**, al is jy nie meer **honger** nie.

4.1 Gedurende die seun se sestien lewensjare het hy gewoon begin raak aan die vreemde "geregte" van sy ma. (werkwoord = verkies; antoniem = gewone)

4.2 Daar het al menigmale vreemde chemiese eksperimente in ons kombuis plaasgevind. (werkwoord = geskrik; sinoniem = eienaardig)

Totaal: /32